

Hushållningssällskapets Fältrapport maj 2019

Sammanställning från Hushållningssällskapets växtodlingsrådgivare över hela landet om läget i fält i slutet av maj. Ta del av den regionala rapporteringen nedan!

Frågor:

1. Är vallskörden i gång i ert område? Hur ser prognoserna ut jämfört med ett normalår?
2. Hur ser det ut i fält hos er nu? Hur är det med grödornas status, vattentillgång och kväveupptag? Kan det bli en bra skörd?
3. Hur ser det ut för färskpotatisen?

Skåne

Ida Lindell, ida.lindell@hushallningssallskapet.se, 010-4762284

1. Vallskörden började omkring den 20 maj och nu slås det mycket. Några skördade tidigare, de som kände sig piskade för att de inte hade tillräckligt med foder. Årets vallskörd är normal i tiden. Vi har inga prognoser för mängd, men det ser bra ut så jag tror att det blir minst normal vallskörd. Kvaliteten ser också bra ut. Vallen är både tät och hög. Den bestockades väl när det var kallt och har växt när det blev varmt.

2. Vi har ett omvänt läge jämfört med hur det brukar se ut: det har regnat i östra Skåne där det brukar vara torrt medan det inte har kommit regn i västra Skåne där det brukar regna. Men totalt sett ser det väldigt bra ut, både i höstsädesbestånden och vårgrödorna. Det är långt till skörd, men just nu ser bestånden lovande ut. Det behövs mer regn i västra Skåne och det börjar torka på lättare jordar, men vi ser inget nytt 2018 i antågande. Där det är fuktigt ser vi större svampangrepp än normalt.

För sockerbetor och potatis ser det normalt ut.

3. Färskpotatis växer och plockas sedan ett litet tag, främst vid Sydkusten och på Bjärehalvön. Det bör inte vara några problem med att få tag på färskpotatis till Kristi himmelfärdsdagen och nationaldagen. Jordgubbar är också på gång. Jordgubbar börjar plockas på friland sista veckan i maj.

Halland

Gun Olsson, gun.olsson@hushallningssallskapet.se, 035-46501

1. Vallskörden har pågått i snart två veckor. Tidpunkten är normal för ett system med fyra skördar – kanske är det lite tidigare än vanligt i norra Halland. Några har tagit en tidig skörd

för att snabbt kunna plöja och så majs. Andra har skördat råg som helsäd för att kunna få en ny gröda efteråt.

Mängden vall är stor hos de flesta efter regn och både värme och kyla under senare delen av april och maj månad.

2. Grödorna ser bra ut. När de kalla nätterna försvann började de växa på ordentligt. Under april månad vattnades en del vallar och höstsådda grödor i södra Halland men därefter har den vanliga nederbörden räckt till.

3. Den allra tidigaste färskpotatisen odlas inte i Halland utan på Bjärehalvön – de första odlingarna utan väv kommer nog att skördas i Halland runt skolavslutningen. Den sista potatisen sattes först förra veckan.

Kalmar/Öland/Kronoberg/Blekinge

Therese Tarler, therese.tarler@hushallningssallskapet.se, 070-6056755

1. Vallskörden kom i gång i helgen som gick. En del väntar lite för att få mer volym, men det blir på bekostnad av fodervärdet. Några var tidiga med att slå gamla vallar eller grönfoder för att klara foderbristen. De sår sedan nya grödor på de fälten. Vallarna är täta men inte så höga. Vi har fått regn nu som gjort dem gröna och fina. Jag bedömer att vi får normalskörd i år.

2. Både höstgrödor och vårgöror ser fina ut. Vi har mycket höstsått och det växte ganska långsamt på grund av att det har varit kallt i vår. Men nu har vi fått regn som vi har väntat på länge. Det har grödorna verkligen mått bra av, de är gröna och fina. Än så länge har vi inget större tryck av insekter eller svampar. Med så här fina bestånd ska vi nog kunna få en bra skörd.

Eftersom det här är ett djurtätt område har vi mycket insått gräs i vårgörorna och det har tagit tid för insådden att komma upp. Vårgörorna ser bra ut, fast det är ojämn uppkomst på vissa ställen. Det beror på att det var så torrt vid sådden.

Kväveupptaget har kommit i gång ordentligt. Just nu är det inte brist på vatten till grödorna eftersom det har regnat, men det är inte tillräckligt med vatten i magasinerna.

Gotland

Bengt Viken, bengt.viken@hushallningssallskapet.se, 070-7757633

1. Vallskörden brukar dra i gång kring den 20 maj, men den blir en, två veckor senare i år. Den startar sista veckan i maj. Om man ska ha bästa kvalitet borde man skörda nu, men de flesta väntar för att volymen ska öka.

2. Det har gått från befarad katastrof till väntad toppskörd på lite mer än en vecka. Vi fick inget regn från början av april till för drygt en vecka sedan. Då såg det eländigt ut. Men efter regnet ser grödorna fantastiskt bra ut och jag tror att det är mer regn på gång. Näringsupptaget är i gång och svamptrycket lågt. Med så fina bestånd kan det bli toppskörd. Vi får minst normalskörd i alla fall.

Här odlas ganska mycket durumvete, som mestadels sås på våren. Den brukar se klen ut, men i år är den väl bestockad.

I vattenmagasinen är det i princip tomt.

Östergötland

Christian Danielsson, christian.danielsson@hushallningssallskapet.se, 0708-290856

1. Vallskörden rullar i gång nu sista veckan i maj. Det är kanske några dagar tidigare än normalt. Våra skördeprognoser visar att det blir något lägre vallskörd än normalt. Det var nattfrost och kallt ett tag, men nu växer det.

2. Det kom välbehövligt regn den 22 maj, så det ser mycket fint ut – både för raps och vete. Fortsätter det att komma regn med jämna mellanrum kan det bli riktigt bra skörd, ett bra år helt enkelt. Man kan nog räkna med runt tio ton vete per hektar på slätten.

Sedan vårbruket har det kommit mellan 20 och 40 millimeter regn. Grödorna har börjat ta upp kväve bra, även om det är lite senare än normalt.

3. Färsipotatisen har vuxit på bra. Blasten har kommit upp och det ser ut ungefär som vanligt. Så det ska finnas potatis till midsommar.

Jönköping, Andreas Svensson, andreas.svensson@hushallningssallskapet.se, 0708-290971

1. De som har slut på foder och de som tar fyra skördar började kring den 20 maj. Vi ligger en vecka efter ett normalår med vallskörden. Min känsla är att mellan 20 och 25 procent av vallodlarna i vårt område får normal skörd, men de flesta får lite mindre än normalt om man inte vill vänta och då skörda med lägre näringsinnehåll.

Kvaliteten är väldigt varierande enligt prognoser.

2. Höstgrödorna ser väldigt fina ut: rågen är fantastisk, vetet ser bra ut och rågvetet väldigt bra. Om det fortsätter som önskat blir det en bra skörd. Om vi inte hade haft det varmt och torrt på våren följt av frost hade det kunnat bli väldigt bra.

Vårgrödorna är det för tidigt att säga något om. De stod stilla när det var kallt.

Mälardalen/Örebro län

Anna Linnell, anna.linnell@hushallningssallskapet.se, 070-5620272

1. Vallskörden är inte i gång mer än på enstaka fält i Sörmland. Där skördas på grund av akut foderbrist. Det verkar annars bli normal skördestart i månadsskiftet maj-juni i delar av Sörmland och Örebro län, vid kusten och runt Mälaren. I de norra delarna av Örebro har det inte kommit något regn och därmed blir det senare skörd. Många kommer att slå kring nationaldagen.

Totalt bedömer jag att den första vallskörden i år blir mindre än normalt i vårt område. Förstaårsvallarna har kortare gräs och är glesare än de borde vara. Kvaliteten behöver dock inte bli sämre.

2. Höstsåden var välbestockad redan i höstas och ser fortfarande jättefin ut. Vi har mycket höstsått och nästan 100 procent klarade vintern. Överlag har vi väldigt fina höstsädsbestånd, så det ser ut att bli toppår. Men efter förra året vågar ingen riktigt tro på det än. Allt hänger på vattentillgången. Om det bara kommer vatten har vi höstsädsbestånd som kan ge kanonskörd.

Vårbruket gick som på räls och vårsåden kom upp jättefint. Men det saknas vatten. Rotsystemet är litet och det behövs mer regn. Det känns lite skakigt.

Skaraborg,

Elisabeth Thisner, Elisabeth.thisner@hushallningssallskapet.se 070-1010837

1. Vallskörden är inte i gång än. Några smygstartade i mitten av maj på grund av akut foderbrist. De behöver blanda upp sämre foder med grönmassa. Men de flesta väntar till början av juni och det är normalt. Jag tror att vi får en vallskörd som ligger något under det normala. Många tog sen skörd i fjol och vallarna har inte hämtat sig efter det. På flera håll ser det inte så bra ut efter fjolårets torka.

2. Grunden är lagd för en väldigt god skörd, förutsättningarna är goda. Det ser med små undantag bra ut. Höstgrödorna ser fina ut och vi har mycket höstsått. Rötterna är djupa och kväveupptaget har kommit i gång bra. Även om det inte skulle regna framöver tror jag att höstgrödorna ändå klarar sig utan att bli riktigt dåliga. Även vårgrödorna ser fina ut.

Grundvattnet är lägre än vanligt. Vi skulle behöva 15–20 millimeter regn i veckan.

Bohuslän, Dalsland och västra Västergötland

Martin Niklasson, martin.niklasson@hushallningssallskapet.se, 0521-725522

1. Några har tjuvstartat vallskörden för att testa grejerna, för att de har ont om foder eller bara är extra ”taggade”. Sista veckan i maj tror jag att skörden är i full gång. Det är ungefär som det brukar. Jag tror att vi får en normal vallskörd. Vi har haft en varm period som följdes av en kall och nu är det varmt igen. Det har regnat olika mycket, från 20 till 80 millimeter sedan vårbruket.

2. Det kan bli en jättebra skörd. Vi har tillräckligt med vatten, inga problem och bra struktur i jorden. Både höst- och vårgrödor ser fina ut. Vårbruket har gått bra. Möjligen får vi sänka prognosen för rapsen, som kan ha lidit av kylan förra veckan. Hårda frostnätter har bränt grödorna i toppen, men de repar sig.

Vi har mycket höstsått och nu gödslar vi för rekordskörd. Vi har mätt kväveupptaget (nollrutemätningar med handburen N-sensor) för att kunna ge rätt gödslingsråd. Vi vill gärna att man kombinerar det med Crop sat eller N-sensor i traktorn så att man kan anpassa gödselgivan över fältet. Det är extra viktigt i år att anpassa givan över fältet. För mycket eller

för lite gödning får konsekvenser, med anpassning får man bättre och säkrare skörd utan liggsäd.

En del av vårt område längtar fortfarande efter vatten, men det är ingen panik. Vi är hittills jättenöjda med att det varken har kommit för mycket eller för lite vatten.

Värmland

Pia Björsell, pia.bjorsell@hushallningssallskapet.se, 072-4023514

1. Vallskörden är inte i gång än. Prognoserna visar att det är dags för de som vill ha foder med bra kvalitet till högproducerande djur. Skörden kommer nog dra igång när det blir lite längre uppehållsväder. Några har funderat på att skörda tidigare än normalt för att de behöver foder, de har slut på sina balar.

Skörden blir normal i tiden och vallarna ser bra ut. Många har dock sparat gamla vallar och dåliga förstaårsvallar vilket drar ned totalskörden.

2. Höstgrödorna ser väldigt fina ut. Om det fortsätter som önskat blir det en bra skörd. Vårsäden ser också pigg ut. En del sådde tidigare än vanligt. Det stannade upp lite på grund av kylan, men nu har det kommit värme och regn. Även ogräsen har vaknat till liv.

Vi har mätt kväveupptag i nollrutor för första gången i Värmland i år. Det ser ut som att det åtminstone finns 25–30 kilo kväve per hektar kvar i marken sedan föregående år. Det bör man ta hänsyn till när man ska kompletteringsgödsla. Vi märker också att det är torrt nere i marken så det behöver regna mer för att växterna ska fortsätta försörjas med vatten.

3. Potatisen är inte färdigsatt än.

Dalarna Gävleborg

Henrik Bergman, henrik.bergman@hushallningssallskapet.se, 0730-391416

1. Vallskörden är inte i gång än, den drar nog i gång de första dagarna i juni i de södra länsdelarna och i mitten av juni i de norra delarna. Det är en ganska normal start. Några enstaka som har foderbrist har redan skördat.

Ett par första prognoser pekar på normal vallskörd, men det är för tidigt att säga vartåt det pekar.

2. Höstgrödorna ser överlag fina ut. Vi har inte mycket skadegörare, så vi hoppas på en bra skörd.

Det är i slutet av vårbruket. En del vårsådda grödor har kommit upp och de ser hittills fina ut. En del är fortfarande osått.

Det är lite torrt – vi önskar regn – men det är ingen kris.

Jämtland

Anna Dencker, anna.dencker@hushallningssallskapet.se, 070-2844838

1. Vallskörden är inte i gång än. Det ser ut att bli skörd i normal tid oavsett om man tar två eller tre skördar. Jag tror att det kan bli en normal vallskörd. De områden som var torkdrabbade i fjol ser ut att ha repat sig och det ser bra ut. Det finns ingen större anledning till oro. Vi har fått ganska bra med regn.

2. Sådden har precis kommit i gång. Det är lite senare än många hoppats eftersom det var en varm påsk. Men det har varit blött i marken så det har varit svårt att jordbearbeta, båda plöja och harva. Vi har väldigt lite höstsått, men de grödorna ser fina ut. Det finns goda förutsättningar för bra skörd.

Det är lågt med vatten i de stora reservoarerna, men vattennivån är god i de små reservoarerna.

3. Potatis sattes för en vecka sedan.

Norrboten

Kristina Sigfridsson, kristina.sigfridsson@hushallningssallskapet.se, 073-0508925

1. Vallskörden börjar normalt i mitten av juni. Det är svårt att sia om hur det blir i år, både tidpunkt och skördeprognos. Vallarna har precis börjat komma i gång och det ser normalt ut.

2. Sådden har precis kommit i gång. Förhållandena ser bra ut, det är varken för mycket eller för lite vatten. Grundvattentillgång ganska bra jämfört med södra Sverige.